

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 44080-2024

Medewerker	:	Milla Keers
Team	:	Ruimte en Samenleving
Datum	:	7 januari 2025
Portefeuillehouder	:	wethouder Marcel Blind

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Persbericht</p> <p>☒ Stimuleringsregeling</p> <p>☒ Bomenlijst</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ team Bedrijfsvoering</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ financieel</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ juridisch</p> <p>☒ team Communicatie en Ondersteuning</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ Persbericht toevoegen (44299-2024)</p>
<p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Stimuleringsregeling klimaatadaptatie gemeente Olst-Wijhe</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Vaststellen van de financiële stimuleringsregeling klimaatadaptatie per 1 april 2025, voor de duur van het uitvoeringsprogramma RIVUS (tot 2028);
 - a. Hiervoor per kalenderjaar €30.000,- beschikbaar te stellen.
 - i. Hiervan geldt een subsidieplafond van €25.000,- voor de maatregelen (b, d, e, f), afkomstig uit de rioolheffing, zoals vastgesteld in het GRP. En een subsidieplafond van €5.000,- voor de maatregelen (a en c), afkomstig uit budget groen.
 - b. De jaarlijkse bijdrage van Olst-Wijhe (+/-€ 6.000,-) voor de uitvoeringsorganisatie te dekken uit budget Groen algemeen (WBS U6.560.01.01.00/4343409).
2. De subsidieverordening afkoppelen dakoppervlak Olst-Wijhe per 31 maart 2025 in te trekken.
3. De gezamenlijke uitvoering van de stimuleringsregeling klimaatadaptatie RIVUS voor de gemeenten in werkregio RIVUS, per 1 april 2025, bij Olst-Wijhe te beleggen.
 - a. De eenmalige opstartkosten (raming 19.000 euro) voor de uitvoeringsorganisatie in rekening te brengen bij RIVUS.
 - b. De organisatiekosten voor de uitvoering voor alle deelnemers (raming +/- 90.000 euro) voor 2025 in rekening te brengen bij RIVUS. In de jaren daarna volgens de vastgestelde verdeelsleutel via RIVUS over deelnemende gemeenten te verdelen en deze dekking te verwerken in de BERAP.
 - c. De vacatures (1,5 fte schaal 8) voor de te werven subsidiebehandelaars ter hoogte van € 62.000,- te dekken uit de jaarlijkse bijdragen van de RIVUS-gemeenten aan RIVUS, zoals beschreven in besluitpunt 3 b.
 - d. De deelnemende gemeenten verzoeken Olst-Wijhe te mandateren de regeling voor hemn uit te voeren.

SAMENVATTING

Klimaatadaptatie. Met subsidie stimuleren we onze inwoners, bedrijven, scholen, stichtingen en verenigingen om klimaatadaptatieve en biodiversiteitsversterkende maatregelen te nemen. Olst-Wijhe start met het basispakket en stelt hiervoor in totaal €30.000,- beschikbaar. Jaarlijks wordt geëvalueerd of dit het basispakket uitgebreid wordt.

Daarnaast vervult Olst-Wijhe de rol van uitvoeringsorganisatie binnen RIVUS gedurende de looptijd van het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie RIVUS (2021 - 2028). De kosten hiervoor worden gedekt vanuit RIVUS (eigen bijdragen gemeenten en reserves van RIVUS). Dit past bij de ambitie om een netwerkgemeente te zijn: het imago van Olst-Wijhe als gelijkwaardige en interessante partner wordt hiermee versterkt.

AANLEIDING

In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) is afgesproken dat Nederland klimaatbestendig is in 2050. Dit betekent dat we bestand zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering. Dit doen we onder andere door samen te werken in werkregio's, voor Olst-Wijhe is dat RIVUS. Werkregio RIVUS is een samenwerkingsverband van de gemeenten Deventer, Dalfsen, Kampen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Zwartewaterland, Zwolle, het waterschap Drents Overijsselse Delta en de provincie Overijssel op het gebied van (afval)waterketen en klimaatadaptatie. Op 2 maart 2022 is de nieuwe samenwerkingsovereenkomst RIVUS (2022 - 2027) ondertekend.

In de samenwerkingsovereenkomst geven we met de pijler klimaatadaptatie regionaal invulling aan het realiseren van de zeven ambities uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Waarbij de basis voor de komende jaren is gelegd in de Regionale Adaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda 2021 – 2028 (RAS en RUA).

In de RAS is opgenomen dat er een gezamenlijke stimuleringsregeling wordt uitgewerkt om het nemen van klimaatadaptieve maatregelen te stimuleren. Deze uitwerking heeft geleid tot voorliggend voorstel om de gezamenlijke stimuleringsregeling in de eigen organisatie vast te stellen. Zo heeft de gemeente Olst-Wijhe per 1 april 2025 een stimuleringsregeling klimaatadaptatie heeft.

De gezamenlijke regeling bestaat uit een basispakket, met aanvullend een aantal optionele maatregelen. Olst-Wijhe start met het basispakket en jaarlijks wordt geëvalueerd of uitbreiding met de aanvullende maatregelen voor de hand ligt.

De subsidiabele maatregelen uit het basispakket zijn (a t/m f):

- a. Het planten van bomen - PB;
- b. Ontstenen en vergroenen - OV;
- c. Aanleggen van een groen dak - GD;
- d. Afkoppelen zonder voorziening voor berging/infiltratie - AZ;
- e. Voorziening voor berging/infiltratie voor afgekoppeld hemelwater - BI;
- f. Voorziening voor regenwateropslag (regenton, -schutting of – zuil) – RW.

De subsidiabele maatregelen uit het aanvullende pakket zijn (g t/m j):

- g. voorziening voor afgekoppeld hemelwater >250m² - AH;
- h. installatie voor gebruik van hemelwater - IH;
- i. het aanleggen van een groengevel - GG;
- j. groene geveltuintjes – GT.
- k. groene erfafscheiding - GE.

Daarnaast is Olst-Wijhe in het bestuurlijk overleg van RIVUS naar voren gekomen als uitvoeringsorganisatie. Dat betekent dat Olst-Wijhe een subsidieloket voor RIVUS inricht. RIVUS kiest ervoor om de uitvoering van de regeling bij een interne partij te beleggen, omdat dit bijdraagt aan het verminderen van de kwetsbaarheid, het opbouwen en delen van kennis en het verminderen van kosten.

BEOOGD RESULTAAT

Het doel van de regeling is om inwoners, bedrijven, scholen, stichtingen en verenigingen in Olst-Wijhe te stimuleren om in hun directe leefomgeving Klimaatadaptieve en biodiversiteitsversterkende maatregelen te nemen. Deze maatregelen dragen bij aan de vermindering van de gevolgen van extreem weer en klimaatstress, op een efficiënte, eenduidige en regionale wijze. Jaarlijks wordt geëvalueerd of het maatregelenpakket uitgebreid wordt om beter aan te sluiten bij de beoogde resultaten.

KADER

De stimuleringsregeling en Olst-Wijhe als uitvoeringsorganisatie houdt verband met:

- Landelijk vanuit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA);
 - Nederland klimaatbestendig in 2050.
- Regionaal vanuit de samenwerkingsovereenkomst RIVUS (2022 - 2027) en de daarbij behorende Regionale Adaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda 2021 – 2028 (RAS en RUA);

- Lokaal met het Gemeentelijk Riolerings Programma (GRP) Olst-Wijhe (2022 – 2028);
- Lokaal met de vastgestelde pijlers van de omgevingsvisie;
- Lokaal met de adviesnota Toekomstbestendig Olst-Wijhe
 - Olst-Wijhe als Netwerkgemeente.

ARGUMENTEN VOOR

1.1 Het is noodzakelijk om ons aan te passen aan klimaatverandering.

Het klimaat verandert en dat merken we aan de toename van extremen in hitte, droogte en neerslag. De recentste KNMI-klimaatscenario's (2023) laten zien dat we te maken krijgen met zeespiegel- en temperatuurstijging, drogere zomers en nattere winters. Het is noodzakelijk om ons aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering, zo blijft Olst-Wijhe ook in de toekomst een groene en leefbare gemeente.

1.1 Bijdrage van particulier terrein is nodig om de opgave op te lossen.

Een groot deel van alle ruimte in het bebouwde gebied bestaat uit particulier terrein. Juist daarom is het belangrijk dat ook inwoners, bedrijven en organisaties gestimuleerd worden maatregelen te nemen. Daarnaast streven we met de regeling bij te dragen aan bewustwording en actiebereidheid rondom klimaatadaptatie. De subsidiabele maatregelen dragen daarmee bij aan een klimaatbestendige gemeente Olst-Wijhe.

1.2 We geven uitvoering aan beleid en werken samen aan een Klimaatadaptieve regio.

Met de subsidieregeling wordt uitvoering gegeven aan het GRP Olst-Wijhe (2022 – 2028) en is in lijn met de samenwerkingsovereenkomst (2 maart 2022) en de uitvoeringsagenda van RIVUS.

1.3 De gezamenlijke regeling biedt regionaal eenduidig en efficiënt stimuleringsbeleid.

Voorheen waren er grote verschillen tussen de gemeenten in het subsidiëren van Klimaatadaptieve maatregelen. Sommige gemeenten hebben al een uitgebreide regeling, terwijl andere gemeenten geen regeling hebben. Met één regeling worden deze verschillen weggenomen. Ook voorkomen we daarmee afwentelen: beleid op de ene plek geeft geen problemen bij de buurgemeente. Dankzij gedeelde kennis is er een kwalitatief hoogwaardige regeling tot stand gekomen.

2.1 De subsidieregeling afkoppelen dakoppervlak Olst-Wijhe behouden is dubbelop.

De nieuwe stimuleringsregeling klimaatadaptatie RIVUS (Olst-Wijhe) biedt meer subsidiemogelijkheden voor bewoners. Daarmee is het logisch dat de regeling afkoppelen dakoppervlak Olst-Wijhe wordt ingetrokken en overvloeit in de stimuleringsregeling.

3.1 Gezamenlijke uitvoering RIVUS past bij Olst-Wijhe als netwerkgemeente.

De gemeente Olst-Wijhe wil een netwerkgemeente zijn. Een netwerkgemeente werkt intensief samen met andere gemeenten, met inwoners, verenigingen, maatschappelijke instellingen en ondernemingen. Dat betekent dat Olst-Wijhe niet enkel leunt op de netwerken om haar heen, ook kan zij een drager zijn. Het imago van Olst-Wijhe als gelijkwaardige en interessante partner wordt hiermee versterkt. Daarnaast versterkt samenwerking de kwaliteit van de dienstverlening. Olst-Wijhe als uitvoeringsorganisatie voor de werkregio RIVUS sluit aan op de doelstelling om een netwerkgemeente te zijn.

3.2 Interne partij als uitvoeringsorganisatie past bij de doelen van RIVUS.

Het Bestuurlijk Overleg van RIVUS heeft besloten (op 28-11-2024) om de uitvoering van de regeling bij een interne partij te beleggen, omdat dit bijdraagt aan het verminderen van de kwetsbaarheid, het opbouwen en delen van kennis en het verminderen van kosten.

ARGUMENT TEGEN

1.2. Onzeker in welke mate de regeling aanslaat.

De huidige subsidieregeling afkoppelen dakoppervlak Olst-Wijhe wordt beperkt benut. De nieuwe stimuleringsregeling stelt voor meer klimaatadaptieve maatregelen subsidie beschikbaar. De vraag blijft of er vanuit de samenleving behoefte aan een dergelijke regeling is.

1.2. Onzeker in welke mate de maatregelen effectief zijn in de praktijk.

De effectiviteit van de maatregelen is afhankelijk van de omvang van de maatregelen die getroffen worden, en de mate waarin zich knelpunten voordoen. Vanuit het uitgangspunt om een eenvoudige, laagdrempelige regeling op te stellen zijn hier geen specifieke voorwaarden aan verbonden. Verder is er geen actieve handhaving georganiseerd op het onderhoud en het in stand houden van de maatregelen. Gezien het eigen belang wat initiatiefnemers hebben met de maatregel is het vertrouwen er dat hier vanuit de initiatiefnemers aandacht voor is. Let wel, dit is ook het geval bij de huidige afkoppelsubsidie.

3.1 Olst-Wijhe als uitvoeringspartner is een groeipad.

Per 1 april 2025 staat er een basissysteem dat werkbaar is. Vooral voor de kleinere gemeenten binnen RIVUS zal dit basissysteem een wenselijke beginstap zijn. De gemeenten die al wat verder zijn sluiten per 1 januari 2026 aan, de verwachting is dat er dan een kwalitatief hoogwaardig systeem staat. Het kost Olst-Wijhe capaciteit en middelen om een dergelijk systeem op te tuigen, maar Olst-Wijhe ontvangt hiervoor financiële dekking (Structureel 89.000 euro en incidenteel 20.000 euro) vanuit RIVUS. Uiterlijk 1 januari 2026 sluiten alle gemeenten binnen RIVUS aan bij Olst-Wijhe als uitvoeringsorganisatie.

RISICO'S

3. Olst-Wijhe als uitvoeringsorganisatie

Olst-Wijhe als uitvoeringsorganisatie betekent dat we subsidie gaan beschikken en uitkeren namens alle partijen in RIVUS per 1 april 2025, voor de duur van het uitvoeringsprogramma (tot 2028).

3.1 In of Scope

Elke gemeente binnen RIVUS heeft een eigen webpagina met daarop informatie over de stimuleringsregeling. Subsidieaanvragen worden middels deze webpagina's doorgelinkt naar een zaakstelsel van Olst-Wijhe. Hier komen de subsidieaanvragen van alle gemeenten binnen RIVUS binnen. De aanvragen worden behandeld, beschikt en uitgekeerd door een subsidiebehandelaar. Deze subsidiebehandelaar stelt rapportages over de voortgang van de subsidieaanvragen naar RIVUS.

3.2 Out of Scope

Olst-Wijhe als uitvoeringsorganisatie handelt geen bezwaren af. Algemene vragen worden door de subsidiebehandelaar behandeld. Discussies of nadere toelichting over gemeente specifiek beleid worden doorgezet naar de desbetreffende gemeente.

FINANCIËN

De te maken kosten voor de stimuleringsregeling klimaatadaptatie zijn voorzien in de begroting 2025 van Olst-Wijhe. Het benodigde budget is als volgt verdeeld:

GRP €25.000,-
Groen €5.000,-
Provincie en waterschap €5.000,-
Totaal € 35.000

Meer uitleg over de budgetten volgt hieronder.

Riolering algemeen (WBS U6.722.01.01.00/4438000)

In het GRP is t/m 2028 jaarlijks €25.000,- beschikbaar gesteld voor afkoppelen particulier dak oppervlak (maatregel b, d, e en f in de regeling). Dit kan doormiddel van het ontvlechten van de riolering, maar ook via het vergroenen van verhard oppervlak. Deze middelen zijn al beschikbaar onder dit WBS-nummer.

Groen algemeen (WBS U6.560.01.01.00/4343409)

De stimuleringsregeling draagt ook bij meer groen (maatregel a en c). Deze kosten worden geschat op € 5.000,- per jaar en kunnen niet worden gedekt vanuit het GRP. Hiervoor kan dekking worden gevonden binnen het budget Groen algemeen (WBS U6.560.01.01.00/4343409). In 2025 ontvangen we een bijdrage van de provincie en het waterschap voor de maatregelen die we stimuleren middels de stimuleringsregeling, ter hoogte van € 5.000. Deze middelen komen beschikbaar onder dit WBS-nummer.

Kosten voor de uitvoering van de regeling

Onderstaande tabel laat zien welke aanvragen er op dit moment bij iedere deelnemende gemeente binnenkomen, en welke kosten er per gemeente gemaakt worden om de uitvoering hiervan vorm te geven. Het bedrag van € 89.813,- per jaar, op basis van ongeveer 1800 aanvragen per jaar, is dan ook het uitgangspunt waar we mee starten. Dit zijn de geraamde kosten voor de looptijd van het uitvoeringsprogramma RIVUS. Daarnaast zijn er eenmalig kosten geraamd voor het optuigen en inrichten van het gezamenlijke subsidie loket van € 20.000,-. Deze kosten worden door de verschillende deelnemende gemeenten betaald aan RIVUS. Met deze middelen kan Olst-Wijhe de voorgestelde uitvoering voor alle deelnemers organiseren en uitbouwen.

Om alle aanvragen te kunnen behandelen zoals nu geraamd is, is de inschatting dat we 1,5 fte nodig hebben (subsidie behandelaar). Ter vergelijking is er gekeken naar de behandelaars subsidies in team Ruimte en Samenleving. In dit team zijn vergelijkbare functies in gedeeld in schaal 8. Hiermee komen we op een raming voor de inzet van personeel op een bedrag van € 62.000,- (werkgeverslasten)

Gemeente	In-woners	Huishoudens	Aanvragen /jaar	kosten aanvragen (per jaar)	kosten uitvoering (per jaar)	Subsidie totaal (per jaar)	Budget gemeente	Totaal budget
Dalfsen	29.162	12.679	127	€ 25.358	€ 6.340	€ 31.698	€ 35.000	€ 55.127
Deventer	101.446	44.107	441	€ 88.214	€ 22.053	€ 110.267	€ 250.000	€ 320.017
Kampen	54.791	23.822	238	€ 47.644	€ 11.911	€ 59.555	€ 100.000	€ 137.816
Olst/Wijhe	18.496	8.042	80	€ 16.083	€ 4.021	€ 20.104	€ 25.000	€ 37.766
Raalte	38.140	16.583	166	€ 33.165	€ 8.291	€ 41.457	€ 200.000	€ 226.324
Staphorst	17.282	7.514	75	€ 15.028	€ 3.757	€ 18.785	€ 50.000	€ 61.928
Zwartewaterland	23.154	10.067	101	€ 20.134	€ 5.033	€ 25.167		€ 15.981
Zwolle	130.668	56.812	568	€ 113.624	€ 28.406	€ 142.030	€ 100.000	€ 190.186
	413.139	179.626	1796	€ 359.251	€ 89.813	€ 449.064	€ 760.000	€ 955.000

Gehanteerde uitgangspunten

Huishoudens die jaarlijks meedoen (%)	1%
Gemiddeld bedrag per deelnemer	€ 200
Gemiddeld oppervlak per deelnemer	30
tijdsbesteding per aanvraag (uren)	1
Kosten	€ 50
Uitvoeringskosten	€ 89.813
% uitvoeringskosten tov subsidiekosten	20%

Verwachting is dat we naast de werkelijke behandelaars van de subsidies ook extra inzet zullen nodig hebben bij team financiën en financiële administratie. Dat komt door het uitkeren van subsidiegelden en inning van de verschillende bijdragen uit de verschillende gemeenten. Ook bij team communicatie voor het beheren van tegels en faciliteiten op onze website. Hiervoor is na aftrek van de geraamde loonkosten van de behandelaars 27.000 euro beschikbaar. Hiermee kan voor deze teams extra capaciteit in een flexibele schil worden ingezet.

De insteek is dat wij als gemeente Olst-Wijhe eens per kwartaal, per deelnemende gemeente, de werkelijk uitgekeerde subsidie bedragen in rekening brengen. De bijdrage voor de uitvoeringsorganisatie wordt in 2025 in rekening gebracht bij RIVUS (Zwolle treedt hierin op als partij waar alle bijdragen aan RIVUS organisatie binnenkomen). Daarna wordt de jaarlijkse bijdrage in rekening gebracht bij de afzonderlijke gemeenten.

COMMUNICATIE

De communicatie wordt vormgegeven in twee delen:

1. Een persbericht over de vaststelling van de subsidie. Het persbericht komt ook op onze website. De raad wordt geïnformeerd via de raadsnieuwsbrief.

2. Eind maart versturen we opnieuw een persbericht waarin we aangeven dat inwoners de subsidie kunnen gaan aanvragen. Daarnaast zetten we onze andere communicatiekanalen in: website, socials en IJsselberichten.

PLANNING EN UITVOERING

Na vaststelling en officiële bekendmaking van de 'stimuleringsregeling klimaatadaptatie RIVUS (Olst-Wijhe)' wordt de subsidie per 1 april 2025 beschikbaar gesteld.

De voortgang en het effect van de subsidie wordt jaarlijks gemonitord en geëvalueerd. Op basis van deze uitkomsten, de herijking van het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie Olst-Wijhe (2021 – 2026) en landelijke en regionale ontwikkelingen, stellen we de regeling bij waar nodig.